

Consell Comarcal
del Baix Ebre

Pla Comarcal de Ciutadania i Immigració
del Baix Ebre. Memòria Tècnica 2021

PLA COMARCAL DE CIUTADANIA I IMMIGRACIÓ
DEL BAIX EBRE
MEMÒRIA TÈCNICA 2021

PRESENTACIÓ DEL PLA

BREU HISTÒRIA DEL PLA DE CIUTADANIA I IMMIGRACIÓ DEL BAIX EBRE

El Pla comarcal de Ciutadania i Immigració del Baix Ebre va començar a caminar l'any 2001, quan es va iniciar l'estudi diagnòstic de la comarca, aquest estudi es va publicar l'any 2002.

El Pla es va començar a desplegar l'any 2003 i les propostes principals giraven al voltant de la coordinació entre els diferents serveis que estaven actuant, a fer formació als professionals que feien front a una nova realitat que els superava en molts casos i també a cobrir sovint les necessitats bàsiques de la població nouvinguda que arribava a la comarca a la recerca de feina i que sovint vivia en condicions molt precàries.

En els anys aquesta realitat va anar canviant i la població immigrada va començar a assentar al territori, milloren les condicions de vida de la població nouvinguda i comencen els reagrupaments familiars. En aquests anys es comencen a desenvolupar els projectes adreçats a millorar les competències de la població nouvinguda, a través de tallers de llengua i cultura, adreçats a persones nouvingudes en general i també a col·lectius específics com eren dones, i joves van passar pels tallers que oferia el Consell Comarcal més de 400 persones.

És a partir de l'any 2011, que la realitat social tornava a canviar, i la situació econòmica que travessa el país, força les primeres retallades, la supressió del Fons estatal, i específicament els programes d'immigració.

Això va fer que a poc a poc tots els projectes que s'estaven portant a terme anessin desapareixent, i el personal i els recursos que es destinaven al Pla van anar minvant.

L'ACTUALITAT DEL PLA

El Pla en l'actualitat segueix comptant amb una tècnica d'immigració que està integrada dins de l'equip de serveis socials bàsics.

REPTES DE FUTUR DEL PLA

SITUACIÓ DE SALUT (COVID-19)

El principal repte a curt termini és anar adaptant el servei de primera acollida a aquesta nova realitat per poder seguir oferint un acompanyament integral a les persones nouvingudes a la comarca.

S'han anat adaptant els tallers de coneixement de la societat catalana en nous formats, intentant que cap usuari quedi exclòs.

LA LLEI D'ACOLLIDA

Un altre repte és adaptar-se a la llei d'acollida actual i veure com es pot articular per donar cobertura des del Consell Comarcal a tots els municipis, ja que hi ha molta dispersió de municipis i també de diferents perfils d'immigració.

S'ha de buscar sobretot la implicació de determinats agents municipals, com són serveis de padró i atenció ciutadana, que són el primer contacte amb les persones acabades d'arribar a la comarca i que poden ser susceptibles de beneficiar-se dels programes d'acollida.

S'ha d'aconseguir també que la població nouvinguda percebi aquesta formació no com una imposició legal per aconseguir un document sinó com una necessitat i un bé per la seva integració futura al país.

LA INTEGRACIÓ DE LES SEGONES GENERACIONS

L'experiència d'altres països ens posa de manifest que els reptes de futur després de tota onada migratòria és la integració de les següents generacions nascudes ja a Catalunya i que han de percebre la societat d'acollida dels seus pares com a pròpia, millorant les seves expectatives laborals, educatives i promovent l'accés a tots els serveis públics en les mateixes condicions.

Especialment els joves són els que hauran d'enfrontar-se a la doble i de vegades triple identitat i poden percebre rebuig de la població "autòctona" o de sentir-se desvinculats de la societat que els envolta.

L'atur i la falta d'oportunitats laborals en els joves en general i en particular dels joves immigrants pot ser en el futur un repte important a la nostra comarca.

Poder desenvolupar projectes adreçats al foment de la interrelació entre els joves, i de foment de l'accés en igualtat d'oportunitats als recursos hauria de ser una altra línia de treball prioritària.

PRESÈNCIA DE JOVES MIGRATS SOLS

Tot i que aquesta realitat fa temps que està present al país, a la comarca no s'havia establert com a fenomen fins a finals del 2017.

Aquesta nova realitat ha impulsat nous projectes i noves sinergies entre altres departaments i entitats de la comarca.

TREBALLAR ELS ESTEREOTIPS, ELS RUMORS...

Si alguna cosa ha anat canviant al llarg d'aquests anys, és la percepció de la població autòctona pel que fa al fenomen migratori. Al principi la població ho percebia amb preocupació més per la precarietat en què vivien les persones nouvingudes i pels relats i històries de vida que portaven a la seva esquena, que provocaven sovint sentiments de tristesa i solidaritat per tota aquella nova població que arribava.

En les següents onades migratòries quan per volum i magnitud la població es va veure sobrepassada pel canvi físic que les seves ciutats estaven vivint, comencen a aparèixer els primers símptomes de desconfiança i rebuig cap a una població que tenia molts símptomes de pobresa i precarietat, problemes d'habitatge, d'inseguretat ciutadana...

I és a partir de la crisi econòmica que el nostre sistema de protecció tant de serveis socials com de prestacions ha fet que població nouvinguda i autòctona visquin de les mateixes ajudes, fet que ha provocat percebre la immigració com una competència directa dels escassos recursos, sorgint les primeres veus que veuen la immigració com un fenomen que ha de marxar perquè ja no se'ls necessita i perquè aquí ja no aporten res, un símptoma és la representació política que determinats partits polítics xenòfobs han aconseguit en alguns ajuntaments de la comarca del Baix Ebre, aquest fet ens ha de posar en alerta i animar-nos a seguir treballant en aquesta línia.

En aquest sentit, des del Consell Comarcal del Baix Ebre, des del 2020 es porta a terme un procés comunitari que té per objectiu millorar la convivència i la cohesió social de la comarca a través d'una perspectiva intercultural i amb la diversitat com a eix transversal.

MUTILACIÓ GENITAL FEMENINA

S'ha detectat un augment de població de risc a la comarca fins ara imperceptible.

També serà aquest un nou repte dels pròxims anys, formar els professionals implicats i també sensibilitzar les famílies sobre els riscos de la pràctica, i evitar qualsevol risc.

MATRIMONIS FORÇATS

Ens hem anat formant per poder detectar i abordar des d'una mirada interseccional els possibles casos de matrimonis forçats en la comarca.

OBJECTIUS DEL PLA

Objectiu general

Contribuir a la plena integració de les persones immigrades i els seus familiars a la vida social de la comarca, potenciant la convivència, la cohesió social, la lluita contra l'exclusió social, la igualtat d'oportunitats, i l'accés als recursos col·lectius i serveis públics existents a la comarca.

Objectius específics

- Promoure accions formatives adreçades a les persones immigrades i les seves famílies per millorar les seves capacitats i integració al territori.
- Promoure totes les accions adreçades a l'acollida de les persones nouvingudes a la comarca oferint-los tota la informació necessària per millorar-ne les possibilitats d'integració i facilitant-ne l'accés als recursos.
- Promoure la formació dels i les professionals dels serveis públics de la comarca en funció de les necessitats expressades o detectades en tot el que estigui relacionat en el fet migratori.
- Donar suport a qualsevol iniciativa dels ajuntaments, entitats públiques i associacions que fomentin valors de respecte, tolerància i respecte la diferència.
- Fomentar la mediació com la millor forma de resoldre els conflictes i millorar la comunicació, especialment en aquells conflictes interculturals que sorgeixin.
- Facilitar suport als ajuntaments en la gestió dels informes d'estrangeria i realitzar-los quan així es demani.
- Sensibilitzar a la ciutadania en general sobre el fet migratori.
- Mantenir els canals de comunicació amb les entitats d'immigrants i facilitar el nostre suport.
- Mantenir actualitzada la informació sobre el fet migratori de la comarca donant a conèixer dades de la població empadronada.

EQUIP PROFESSIONAL DEL PLA

- **Tècnica d'immigració: treballadora social (37,5 h)**

Funcions:

- Planificar, gestionar, coordinar i executar les actuacions del Pla de Ciutadania i Immigració del Baix Ebre.

OFICINA ITINERANT D'ATENCIÓ AL NOUINGUT

Funcions generals del servei

L'oficina itinerant d'atenció al nouvingut ofereix a la població d'altres nacionalitats informació, orientació i assessorament en tots aquells aspectes relacionats amb la seva vida: àmbit laboral, social, personal, familiar, i altres...

Les principals demandes/funcions de l'oficina són:

- Gestió del servei de primera acollida
- Informes d'arrelament
- Informes d'integració
- Renovació d'autoritzacions de treball i residència
- Reagrupament familiar
- Règim comunitari
- Nacionalitat
- Retorn voluntari

Destinatari del servei

Aquest servei està destinat a totes les persones que viuen a la comarca del Baix Ebre, a excepció de Tortosa que té altres recursos.

Ubicació del servei

L'oficina atén tant al Consell Comarcal com als diferents municipis, ja que està pensada com un servei de proximitat al ciutadà i per aquest motiu des dels seus inicis sempre ha estat un servei itinerant.

Nombre d'actuacions l'any 2021

Temàtica de la consulta	Nombre de consultes*
Acollida	262
Arrelament	190
Naturalitzacions	2
Reagrupament familiar	16
Altres temes	131
TOTAL	601

*S'ha de tenir en compte que una mateixa persona ha pogut fer consultes sobre temàtiques diferents.

Nombre d'informes elaborats l'any 2021

Municipi	Informes d'estrangeria tramitats
L'Aldea	28
Aldover	7
Alfara de Carles	1
L'Ampolla	12
Camarles	2
El Perelló	4
Roquetes	27
Tivenys	6
Xerta	4
TOTAL	91

Per població

Municipi	Nombre de persones ateses 2021
L'Aldea	69
Aldover	6
Alfara de Carles	1
L'Ametlla de Mar	45
L'Ampolla	23
Benifallet	1
Camarles	22
Deltebre	81
El Perelló	6
Paüls	1
Roquetes	65
Tivenys	7
Xerta	10
TOTAL	337

SERVEI DE PRIMERA ACOLLIDA DEL BAIX EBRE

Actuacions de difusió i millora del servei:

La informació del servei dins del web del Consell Comarcal (<http://www.baixebre.cat/arees-dactuacio/serveis-a-les-persones/serveis-socials/politiques-dintegracio/servei-de-primera-acol>)

Repartiment d'uns estands amb tríptics en totes les llengües a tots els ajuntaments, CAP's i altres serveis municipals de la comarca.

Reunions de coordinació amb tècnics dels padrons municipals de:

- Deltebre
- Roquetes
- Camarles
- L'Ametlla de Mar
- L'Aldea

Nombre de sol·licituds als serveis de primera acollida: 228

ACCIONS FORMATIVES

Mòdul A. Cursos de català

El servei de Primera Acollida ofereix formació per adquirir les competències bàsiques en llengua catalana. Durant el 2021, s'han realitzat cursos de català inicial 1 en els municipis de l'Ametlla de Mar, l'Aldea i un intensiu al juliol del 2021 a Deltebre. Aquests cursos es realitzen en col·laboració el Consorci per la Normalització Lingüística.

Lletres per tothom

Es tracta d'un programa d'alfabetització per a persones que no disposen de les eines de lectoescriptura mínimes. Té una durada de 120 hores lectives i s'ha realitzat al municipi de l'Aldea. Aquesta edició ha estat organitzada per la Cooperativa FITES Ebre.

Mòdul C. Coneixement de la societat catalana i el seu marc jurídic.

Aquests tallers es fan dins del marc del DECRET 150/2014, de 18 de novembre, dels serveis d'acollida de les persones immigrades i de les retornades a Catalunya. Des del Consell Comarcal del Baix Ebre es realitza la formació en Coneixement de la societat catalana i el seu marc jurídic.

L'objectiu general del Servei de Primera Acollida, tal com recull el decret, és promoure l'autonomia i la igualtat d'oportunitats dels immigrants i dels retornats a Catalunya, i també remoure els obstacles que ho impedeixen a causa, del desconeixement de la societat i de l'ordenament jurídic, amb l'objectiu de fer efectiu el principi d'igualtat i assolir més cohesió social.

El contingut bàsic d'aquest mòdul formatiu és el que preveu l'article 11 de la Llei 10/2010, del 7 de maig i la durada mínima és de 15 hores.

L'any 2021, s'han realitzat 5 mòduls formatius presencials als municipis de L'Ametlla de Mar, Deltebre, Roquetes, l'Aldea i un al Consell Comarcal del Baix Ebre.

Els tallers han tingut molt bona acceptació i les persones que han iniciat els tallers han estat regulars en l'assistència.

PROMOCIÓ DE LA SENSIBILITZACIÓ DE LA POBLACIÓ

Pla Comunitari per la millora de la convivència i la cohesió social a la comarca del Baix Ebre

Com s'ha dit prèviament, es tracta d'una intervenció comunitària que té per objectiu millorar la convivència i la cohesió social de la comarca a través d'una perspectiva intercultural i amb la diversitat com a eix transversal.

S'ha participat en 7 reunions del grup impulsor i en 5 taules de Joves Migrats Sols (3 de Roquetes i 2 de l'Ametlla de Mar). A més a més s'ha realitzat una exposició participativa itinerant en tots els municipis de la comarca.

Formació a les entitats i centres escolars

Aquest 2021, gràcies a la millora de la situació enfront la pandèmia ocasionada per la Covid-19, s'ha pogut realitzar un taller d'interculturalitat prenent les mesures de protecció i seguretat necessàries.

S'han realitzat el taller d'interculturalitat en els següents centres escolars:

- Institut de Camarles, a l'alumnat de 2n d'ESO.
- Escola Marcel·lí Domingo de Roquetes, a l'alumnat de 5è de primària.

Es tracta d'un taller de prevenció que fomenta actituds i comportaments igualitaris i promouen la participació de l'alumnat i la reflexió al voltant dels comportaments abusius vinculats a la discriminació per motius culturals.

PROPOSTES ACTUACIONS CONCRETES 2022

- *Continuar amb les actuacions de l'oficina itinerant d'atenció al nouvingut.*
- *Continuar realitzant els tallers grupals de coneixement de l'entorn.*
- *Seguir oferint formació del mòdul A: cursos de català i d'alfabetització (Lletres per Tothom).*
- *Consolidar el circuit del servei d'acollida i millorar el contacte amb els padrons municipals i la coordinació amb tots els agents implicats, Consell Comarcal, CPNL i OTG.*
- *Mantenir el nombre de certificats i sol·licituds del servei de primera acollida.*
- *Continuar impulsant el pla comunitari per la millora de la convivència i la cohesió social a la comarca del Baix Ebre.*
- *Continuar oferint el Servei de Traducció per a persones nouvingudes.*
- *Continuar oferint els tallers antirumors i interculturals presencials als centres educatius i ampliar l'oferta a les associacions de la comarca.*